

Aan: De leden van de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg
Van: De informateurs Fatma Koşer Kaya en Meindert Smallenbroek
Onderwerp: Verkenning coalitievorming
Datum: 12 september 2026

Bijlagen:

1. Motie: Aanwijzing initiatiefnemer herstart coalitieformatie
2. Antwoorden van de fracties op vijf vragen van de informateurs

Aanleiding

Op 3 september 2026 besprak uw raad bijgevoegde motie (zie bijlage 1) die het volgende uitspreekt:

1. in te stemmen met het beleggen van het initiatief voor het vervolg van de formatie bij D66
2. Fatma Koser Kaya en Meindert Smallenbroek aan te stellen als informateurs met als opdracht om een coalitie te verkennen die vruchtbaar kan samenwerken om de gemeente te besturen
3. de initiatiefnemer op te dragen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 14 september 2026, de raad te (laten) informeren over de voortgang van dit proces

In de gemeenteraad is brede steun uitgesproken voor de motie en is de motie verder niet in stemming gebracht.

Proces

Op zaterdag 5 september en maandag 7 september 2026 hebben we gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van alle 11 fracties in uw gemeenteraad. Op woensdag 9 september 2026 hebben we een gesprek gevoerd met burgemeester Vroom. Op donderdag 10 september 2026 hebben we vervolggesprekken gevoerd met VVD, D66 en CDA. Op zaterdag 12 september 2026 hebben we vervolggesprekken gevoerd met de andere fracties.

Ook hebben alle partijen een vijftal vragen schriftelijk beantwoord (zie bijlage 2).

Verder hebben wij kennisgenomen van:

- De duidingsbijeenkomst van 20 maart 2026
- De brief van verkenner Bruins van 12 april 2026
- De raadsvergadering van 14 april 2026 met verkenner Bruins
- De brief van de burgemeester aan formateur De Krom van 20 april 2026
- De brief van formateur De Krom van 5 juni 2026 (beëindiging onderhandelingen VVD, D66, GBLV)
- De beantwoording vragen Partij voor de Dieren aan formateur De Krom over formatieproces van 19 juni 2026
- De brief van formateur De Krom van 23 juni 2026 (voortzetting formatie met VVD, PRO, GBLV)
- De raadsvergadering van 30 juni 2026 met formateur De Krom
- De brief van formateur Bijl van 16 juli 2026 (tussenbericht)
- De brief van formateur Bijl van 18 augustus 2026 (tussenbericht)
- De brief van formateur Bijl van 1 september 2026 (naar aanleiding van de ledenvergadering van PRO)
- De raadsvergadering van 3 september 2026 met formateur Bijl.

Interpretatie uitslag gemeenteraadsverkiezingen

De gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 hebben in Leidschendam-Voorburg een aantal forse verschuivingen laten zien. GBLV heeft met 5 zetels er 3 verloren, D66 heeft met 7 zetels er 2 gewonnen en de VVD is gelijk gebleven. In totaal hebben de drie coalitiepartijen dus 1 zetel verloren. GroenLinks-PvdA (nu PRO) kreeg 5 zetels en verloor er 3. CDA bleef gelijk en Aandacht-LV kwam als nieuwkomer met 3 zetels in de gemeenteraad. De SP behield zijn zetel, en Volt en Partij voor de Dieren (PvdD) kregen als nieuwkomer ieder 1 zetel. De CU verdween uit de gemeenteraad.

Deze verschuivingen hebben gezorgd voor een herschikking van de politieke verhoudingen, maar laten tegelijkertijd geen eenduidig beeld zien in welke richting deze ontwikkeling zich zou moeten bewegen. Ook is na de verkiezingen zowel bij Aandacht-LV als bij PRO een lid uit de fractie gestapt die een eigen fractie heeft opgericht (fractie Van der Vlies en fractie Paltansing). Dit betekent dat de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg nu 11 fracties telt. Daarnaast hebben 3 partijen met 1 zetel (PvdD, Volt en SP) aangegeven te willen werken als een alliantie waarin ze de krachten bundelen en eventueel samen een wethouder kunnen leveren.

De formatiebesprekingen tot nu toe

Na de gemeenteraadverkiezingen van 18 maart 2026 zijn er twee rondes van coalitiebesprekingen geweest. De eerste ronde met verkenner Bruins en formateur De Krom was met VVD, D66 en GBLV. De tweede ronde met formateur Bijl was met VVD,

PRO en GBLV. Beide rondes hebben niet geleid tot een coalitieakkoord. Dit betekent dat Leidschendam-Voorburg bijna een halfjaar na de verkiezingen - als een van de weinige gemeenten in Nederland - nog steeds geen nieuw college van B en W heeft. Breekpunt in beide rondes was het dossier Vlietland.

Uit de gesprekken die we hebben gevoerd met de vertegenwoordigers van de fracties is helder geworden dat de twee rondes van coalitiebesprekingen hun sporen hebben nagelaten, zowel bij de deelnemende partijen aan de onderhandelingen als ook bij de anderen. Zo voelt een aantal fracties zich het afgelopen halfjaar niet goed meegenomen in het formatieproces. En bij eigenlijk alle partijen – ook bij de partijen die onderdeel waren van de coalitiebesprekingen - is er verbazing dat dit formatieproces zo lang duurt, en hoe dit in de gemeente Leidschendam-Voorburg kan gebeuren.

We hebben de fracties dan ook vragen gesteld over de politieke cultuur binnen de gemeenteraad en waaraan inwoners van Leidschendam-Voorburg merken dat hun belang wordt gediend (vraag 4 en 5). Positief is dat veel antwoorden op deze vragen overeenkomen, en dat veel fracties willen dat – naast Vlietland – ook andere belangrijke en urgente dossiers worden opgepakt. Partijen willen een gemeentebestuur dat samenwerkt aan oplossingen, en waarbij zichtbaar is dat het belang van Leidschendam-Voorburg en haar inwoners voorop staat.

De komende jaren zal door alle partijen in de gemeenteraad dan ook hard moeten worden gewerkt aan herstel in vertrouwen in elkaar en vooral ook in herstel van vertrouwen van de inwoners van Leidschendam-Voorburg in hun gemeentebestuur.

Verkenning van een coalitie die vruchtbaar kan samenwerken

De opdracht die we van uw raad hebben meegekregen is *om te verkennen welke coalitie vruchtbaar kan samenwerken om de gemeente te besturen*.

We hebben deze opdracht – mede gebaseerd op onze gesprekken en de schriftelijke beantwoording van onze vragen – concreet gemaakt met de volgende drie criteria:

- Kunnen toekomstige coalitiepartijen inhoudelijke overeenstemming bereiken op de voor hen belangrijke onderwerpen? Daarbij benadrukken overigens alle partijen dat er naast Vlietland nog tal van andere zaken spelen in Leidschendam-Voorburg die aandacht en vooral ook urgentie verdienen van het gemeentebestuur.
- Is er in de coalitie voldoende onderling vertrouwen om te gaan samenwerken, niet alleen nu, maar ook de komende jaren als er lastige en soms pijnlijke besluiten moeten worden genomen?

- Is de toekomstige coalitie duurzaam stabiel? Bij een duurzaam stabiele coalitie gaat het zowel om de stabiliteit binnen de coalitiefracties als om de stabiliteit binnen een toekomstige coalitie als geheel.

Welke coalities hebben de voorkeur?

Waar het gaat om de voorkeuren van de verschillende fracties, ontstaat het volgende beeld uit de ontvangen reacties (zie bijlage 2) en de gesprekken:

- De VVD spreekt voorkeur uit voor een coalitie van VVD, D66, GBLV en CDA. Volgens de VVD is dit getalsmatig en qua ervaring een stevige coalitie, gezien de grote uitdagingen waar de gemeente voor staat. Ook vindt de VVD de combinatie van Aandacht-LV als grootste winnaar met VVD, GBLV en CDA interessant. Daarnaast staat de VVD open voor partijen die verder bij kunnen dragen aan goede en realistische inhoudelijke afspraken en kunnen bijdragen aan een stabiel bestuur.
- D66 heeft de voorkeur voor een coalitie die start met de samenwerking tussen D66 en CDA, in combinatie met partijen die voor een stabiele meerderheid zorgen en bereid zijn transparant, verantwoord en uitvoerbaar bestuur voorop te stellen en een vooruitstrevend beleid te voeren.
- GBLV heeft in ons eerste gesprek de voorkeur uitgesproken voor een coalitie van VVD, GBLV, CDA en Aandacht-LV. Ook een coalitie van VVD, D66, GBLV en CDA werd genoemd, waarbij D66 dan wel moet bewegen op het standpunt over Vlietland conform de formulering van verkenner Bruins. In de schriftelijke beantwoording geeft GBLV aan dat het in een nieuwe coalitie van belang is dat de partijen elkaar kunnen vertrouwen.
- PRO wijst op de situatie waarin zij zich nu bevinden, maar staat voorzichtig open voor deelname aan een stabiele en zo progressief mogelijke coalitie. De voorkeur van PRO gaat dan ook uit naar samenwerking tussen D66, PRO en CDA, aangevuld met de alliantie van SP, PvdD en Volt, of met GBLV. De combinatie D66, GBLV, PRO en CDA had direct na de verkiezingen de voorkeur en is voor PRO nog steeds een serieuze en kansrijke mogelijkheid. Doorslaggevend voor PRO is welke combinatie de beste inhoudelijke basis, voldoende stabiliteit en breed draagvlak biedt om de grote opgaven van Leidschendam-Voorburg voortvarend aan te pakken.
- Het CDA heeft een voorkeur voor een coalitie van VVD, D66 en CDA. Het CDA wil dat de partijen elkaar onderling vertrouwen en vanuit dat gezamenlijk vertrouwen en te identificeren gedeelde waarde de komende jaren constructief bouwen aan de verschillende opgaven.
- Aandacht-LV heeft een voorkeur voor een coalitie van VVD, GBLV, CDA en Aandacht-LV. Deze partijen hebben volgens Aandacht-LV de afgelopen jaren op

verschillende dossiers regelmatig met elkaar samengewerkt, en ook in de verkiezingsprogramma's zijn op meerdere belangrijke onderwerpen inhoudelijke overeenkomsten te vinden. Dat biedt volgens Aandacht-LV naast een breed gedragen coalitie ook een goede inhoudelijke basis om tot een stabiel en werkbaar coalitieakkoord te komen.

- De voorkeur van de PvdD, SP en Volt - als onderdeel van de Alliantie - is om bij te dragen aan een coalitie met D66, PRO en CDA. Volgens de Alliantie is dit een progressieve, sociale en groene coalitie met brede maatschappelijke verankering. Een vergelijkbare combinatie met GBLV, in plaats van PRO, zou volgens de Alliantie ook tot de mogelijkheden behoren, mits GBLV zich aansluit bij de inhoudelijke koers van de Alliantie op woningbouw, duurzaamheid, energietransitie en Vlietland.
- De fractie Van der Vlies heeft een voorkeur voor een coalitie met VVD, D66, CDA, PvdD en Volt.
- De fractie Paltansing doet geen uitspraak over mogelijke combinaties, maar formuleert haar visie op een nieuw collegebestuur. Een nieuwe coalitie moet stabiel en inhoudelijk samenhangend zijn en waar partijen elkaar niet uitsluitend vinden in bestuurlijke noodzaak, maar ook in een gezamenlijke visie op de toekomst van Leidschendam-Voorburg, die verder rijkt dan de komende 3,5 jaar.

Observaties en overwegingen

In onze gesprekken hebben we aan alle fracties de vraag gesteld wat ze verstaan onder 'vruchtbaar samenwerken'. In de antwoorden kwamen woorden terug als vertrouwen, stabiel bestuur, betrouwbare overheid, elkaar iets gunnen en samen iets bereiken. Hieruit sprak wat ons betreft ook een verlangen om een streep te zetten onder het verleden, en met elkaar te kijken wat de verschillende partijen in de gemeenteraad kunnen betekenen voor de inwoners van Leidschendam-Voorburg.

De partijen denken verschillend over wat stabiel bestuur betekent voor het aantal deelnemende coalitiepartijen. Volgens sommige partijen is een college met meer partijen dan nodig voor een meerderheid in de gemeenteraad stabiel, omdat het kan rekenen op een breder draagvlak en meer zetels vertegenwoordigt. Andere partijen vinden daarentegen dat 'een partij te veel' in het college juist extra complexiteit oplevert, waardoor de coalitie instabieler wordt.

Belangrijk voor Leidschendam-Voorburg is dat er snel een stabiele coalitie komt voor de komende raadsperiode, die door de lange formatie nog maar drieënhalf jaar beslaat. Snelheid is ook geboden, ook omdat binnenkort de begroting voor 2027 in de gemeenteraad ligt. Maar snelheid is vooral geboden zodat de inwoners van Leidschendam-Voorburg zo spoedig mogelijk een nieuw en goed functionerend gemeentebestuur krijgen. Een gemeentebestuur met zicht op wat de inwoners van

Leidschendam-Voorburg van de gemeente en hun gemeentebestuur mogen verwachten.

Advies

Gelet op de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen, de inhoudelijke overeenkomsten van de betrokken partijen op belangrijke onderwerpen en de wens om te komen tot een duurzaam stabiel en slagkrachtig bestuur voor de komende raadperiode, is ons advies om VVD, D66 en CDA zo spoedig mogelijk de inhoudelijke onderhandelingen te laten beginnen voor het vormen van een nieuw college van B en W voor de gemeente Leidschendam-Voorburg.

Deze drie partijen noemen elkaar als mogelijke coalitiepartners. Deze combinatie beschikt over een meerderheid, heeft veel inhoudelijke overeenkomsten, kunnen een balans vinden tussen ambitie en realisme en biedt volgens ons de grootste kans op een snelle en succesvolle afronding van de formatie.

Hoewel deelname van een vierde partij kan bijdragen aan een breder politiek draagvlak, wegen wij in de huidige situatie de voordelen van een compacte coalitie zwaarder dan de voordelen van extra zetels.

Andere denkbare combinaties die optellen tot een meerderheid kennen naar ons oordeel meer onzekerheden ten aanzien van inhoud en stabiliteit.

Wij adviseren dat VVD, D66 en CDA in de eerste fase van de coalitieonderhandelingen allereerst (proces)afspraken maken hoe om te gaan met Vlietland, met als uitgangspunt ‘zo groen mogelijk’, zodat dit onderwerp niet tijdens de verdere coalitieonderhandelingen boven de markt blijft hangen.

Verder is ons advies om een coalitieakkoord op hoofdlijnen te maken, met uiteraard een bijpassend financieel kader. Wij adviseren verder een coalitieakkoord te combineren met afspraken over een vorm van betrokkenheid van oppositiepartijen bij strategische dossiers, om op deze wijze ook het vertrouwen tussen partijen in de gemeenteraad te verbeteren.

Leidschendam-Voorburg verdient na bijna zes maanden formatie een nieuwe gemeentebestuur en resultaten voor de inwoners. Naar ons oordeel past een coalitie van VVD, D66 en CDA hierbij het beste.

Tot slot

Met dit verslag beschouwen wij de opdracht uit de motie van 3 september 2026 als afgerond. Uiteraard zijn wij beschikbaar voor een debat in de gemeenteraad over dit

verslag en om eventuele vragen te beantwoorden. Ook zijn wij beschikbaar als informateurs voor het inhoudelijke vervolg van de coalitieonderhandelingen.

Met vriendelijke groet,

Fatma Koşer Kaya en Meindert Smallenbroek

Bijlage 1: Motie Aanwijzing initiatiefnemer herstart coalitieformatie

LEIDSCHENDAM-
VOORBURG

Partij voor
de Dieren

Volt

Motie: Aanwijzing initiatiefnemer herstart coalitieformatie

De gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg, in vergadering bijeen op 3 september 2026 ter gelegenheid van de duidingsbijeenkomst naar aanleiding van de vastgelopen coalitievorming,

Constaterende dat:

- de coalitieonderhandelingen tussen VVD, GBLV en PRO in de laatste week van augustus 2026 zijn vastgelopen, nadat de ledenvergadering van PRO het voorliggende coalitieakkoord heeft verworpen;
- dit de tweede poging tot coalitievorming is geweest die is vastgelopen;
- Leidschendam-Voorburg gebaat is bij spoedige duidelijkheid over een nieuw college en een slagvaardig bestuur;

Overwegende dat:

- het voor een ordentelijk vervolg van de formatie noodzakelijk is dat de raad een initiatiefnemer aanwijst;
- D66 bereid en in staat is om samen met het CDA het voortouw te nemen in het vervolg van dit proces, gelet op het gedeelde uitgangspunt tussen beide partijen en het brede draagvlak dat deze combinatie biedt voor een nieuwe coalitie;

Besluit:

1. in te stemmen met het beleggen van het initiatief voor het vervolg van de formatie bij D66;
2. Fatma Koser Kaya en Meindert Smallenbroek aan te stellen als informateurs met als opdracht om een coalitie te verkennen die vruchtbaar kan samenwerken om de gemeente te besturen
3. de initiatiefnemer op te dragen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 14 september 2026, de raad te (laten) informeren over de voortgang van dit proces;

En gaat over tot de orde van de dag.

Alexander Hielkema, D66

Jorrit Koster, CDA

Sangita Paltansing, fractie Paltansing

Koos van der Vlies, fractie van der Vlies

Daniel Tempelman, PvdD

Ed van der Schaft, SP

Marijn Blaise Damsma, Volt

Bijlage 2: Antwoorden van de fracties op vijf vragen van de informateurs

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- VVD
- D66
- GBLV
- PRO
- CDA
- ALV
- PvdD
- Volt
- SP
- Fractie Van der Vlies
- Fractie Paltansing

VVD

1. Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw partij in ieder geval afspraken worden gemaakt in de komende coalitieonderhandelingen?

Belangrijk voor de VVD is dat we een ambitieus maar realistisch akkoord met elkaar sluiten. Dit betreft een reeks aan onderwerpen op fysiek en sociaal terrein, zoals ook besproken tijdens de afgelopen onderhandelingen. De inwoners verlangen duidelijkheid en geen vertraging. Belangrijke onderwerpen zoals op het gebied van mobiliteit, Voorburg noord noord, duurzaamheid, zorg en (verkeers)veiligheid. Een belangrijke randvoorwaarde voor de VVD vormt daarbij de financiële en praktische uitvoerbaarheid. De gemeente moet keuzes maken en voorkomen dat financiële risico's worden doorgeschoven naar volgende jaren/colleges. In het bijzonder is het noodzakelijk om realistische afspraken te maken over dossier Vlietland. De VVD streeft net als de andere partijen naar een zo groen mogelijk Vlietland. Daarbij moeten wel de realistische juridische en financiële consequenties van keuzes worden meegewogen. Ten behoeve van dat realisme stond in het laatste akkoord een procesafspraken. Aan een dergelijke oplossing wil de VVD nog steeds meewerken. Maar Vlietland is wat de VVD betreft lang niet het (enige) belangrijkste onderwerp.

2. Wat is de voorkeur van uw partij in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?

Afgelopen onderhandelingsrondes hebben laten zien dat ook over partijgrenzen heen vergaande inhoudelijke overeenstemming mogelijk is. Uit het oogpunt van de drieslag 'inhoud, ideologie, stabiliteit' (die het CDA noemde in de afgelopen debatten) ligt onze samenwerking in ieder geval voor de hand met ervaren/stabiele partijen. Gezien de grote uitdagingen waar de gemeente voor staat helpt een zo breed mogelijke samenwerking. Onze voorkeur heeft de combinatie D66/ CDA/GBLV/VVD, getalsmatig en qua ervaring een stevige combinatie. Ook vindt de VVD de in de raad voorgestelde combinatie van ALV als grootste winnaar met CDA/GBLV/VVD interessant. Daarnaast staan we open voor partijen die verder bij kunnen dragen aan goede en realistische inhoudelijke afspraken en kunnen bijdragen aan een stabiel bestuur. 'Ideologie' betekent voor ons een herkenbare en/of hanteerbare visie op de toekomst.

3. Zijn er voor uw partij eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen?

Ook hier kijken we naar de ideologische en inhoudelijke raakvlakken met partijen en de stabiliteit die zij kunnen betekenen. Tegen die achtergrond ligt het met de ene partij meer voor de hand om samen te werken dan de andere. Een blokkade betekent dat op dit moment echter niet.

4. Zijn er andere factoren - zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad – die de samenwerking zouden kunnen belemmeren?

De cultuur die de afgelopen eerste maanden van deze nieuwe raad is ontstaan, is zeker een algemeen punt van aandacht. Sommige dossiers zijn gepolitiseerd en zorgen ervoor dat er polarisatie plaatsvindt. VVD staat voor constructief overleg waarbij het in de politiek gaat over het sluiten van

compromissen, elkaar iets gunnen en verantwoordelijkheid nemen. Belemmeringen zien wij in partijen die het niet lukt over de schaduw heen te stappen en gezamenlijk te zoeken naar een oplossing. Het stuklopen van onderhandelingen en diverse andere (persoonlijke) ontwikkelingen binnen en tussen partijen mogen geen schaduw leggen over een stabiel en productief toekomstig gemeentebestuur. Daar moeten we met z'n allen aan werken.

5. Waaraan zouden volgens uw partij de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van de nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend?

Inwoners hebben er in de eerste plaats recht op dat er zo snel mogelijk een stabiel en daadkrachtig gemeentebestuur komt dat zich richt op de opgaven van de gemeente. Een nieuwe stabiele coalitie op basis van goede en aansprekende plannen op belangrijke onderwerpen is daarvoor een basis. Verder vraagt dat om goede ervaren dagelijkse bestuurders die binnen en buiten de gemeente zichtbaar, herkenbaar en productief zijn en als verbinder optreden tussen inwoners en gemeente, raad en college en oppositie en coalitie.

Vraag 1. Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw partij in ieder geval afspraken worden gemaakt in de komende coalitieonderhandelingen?

D66 is trots op de resultaten die in de afgelopen vier jaar zijn bereikt. Om voort te kunnen bouwen op deze resultaten vindt D66 dat in ieder geval afspraken gemaakt moeten worden over de volgende onderwerpen:

Vlietland We moeten uit de bestuurlijke impasse komen met een oplossing die recht doet aan de wens van het Manifest dat door een meerderheid van de raad wordt gedragen: een open en groen Vlietland. Een coalitieakkoord moet uitgaan van de actuele juridische situatie rond Vlietland. De natuurvergunning is geweigerd door de Omgevingsdienst Haaglanden. Dit besluit is in bezwaar bevestigd door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.

Voor D66 is het uitgangspunt dat Vlietland groen blijft geen politieke stellingname, maar de meest verantwoorde en uitvoerbare koers. Een nieuwe coalitie doet er goed aan dit als vertrekpunt te nemen, zodat energie kan gaan naar de opgaven waar de gemeente nu echt op wacht.

Mobiliteit en Verkeersveiligheid Op het vlak van verkeersveiligheid en parkeren zijn afspraken nodig, want de verkeersveiligheid moet beter worden en de openbare ruimte moet beter worden benut voor inwoners van Leidschendam-Voorburg.

Zorg en sociaal domein Afspraken zijn nodig over meer gemeentelijke regie in het sociaal domein en de zorg. Om de bereikbaarheid in het sociaal domein te vergroten en om betere zorg te verlenen en kosten van zorg te beperken. Onder meer door inzet op preventie bij jeugd- en mogelijk maatschappelijke zorgverlening.

Vergroening en Duurzaamheid Afspraken zijn nodig om toenemende klimaatproblematiek zoals droogte en wateroverlast te bestrijden en natuur te versterken.

Onderwijs en Jeugd Heldere regie op de Lokale Educatieve Agenda, en een gerichte aanpak van schoolverzuim en leerlingenvervoer. Lidmaatschap van een (sport)club of vereniging is voor ieder kind bereikbaar.

Wijkaanpak/Buurtparticipatie/Buurtcohesie Het versterken van sociale cohesie en wijken vraagt om een investering en om afspraken over de vormgeving hiervan.

Financiën Het behouden van een gezonde financiële positie en een reëel, uitvoerbaar meerjarenperspectief.

Bestuurlijke stabiliteit Heldere onderlinge werkafspraken, zodat de gemeente koersvast kan worden bestuurd.

Spreadingswet Uitgangspunt is dat Leidschendam-Voorburg zijn wettelijke taak uitvoert met oog voor een zorgvuldige uitvoering, draagvlak en een goede start voor nieuwkomers.

Vraag 2. Wat is de voorkeur van uw partij in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?

D66 hecht bij de vorming van het stadsbestuur aan een sterke inhoudelijke basis. Onze voorkeur gaat daarom uit naar een coalitie die start met de samenwerking tussen CDA en D66. In deze combinatie zoeken we naar partners voor een stabiele meerderheid die bereid is transparant, verantwoord en uitvoerbaar bestuur voorop te stellen en een vooruitstrevend beleid te voeren.

Vraag 3. Zijn er voor uw partij eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen?

D66 sluit geen enkele partij op voorhand uit. Wij vragen wel dat een coalitieakkoord recht doet aan de bestuurlijke en juridische realiteit van lopende dossiers zoals Vlietland en de spreidingswet. D66 streeft daarbij naar een open, betrouwbare bestuurscultuur die gericht is op participatie. Partijen die zich hierin kunnen vinden, zijn voor D66 een serieuze samenwerkingspartner.

Vraag 4. Zijn er andere factoren – zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad – die de samenwerking zouden kunnen belemmeren?

De afgelopen periode is het onderlinge vertrouwen binnen de raad onder druk gekomen. Voor een nieuwe coalitie is het van belang dat standpunten vroegtijdig en transparant worden gedeeld, en dat gemaakte afspraken ook daadwerkelijk stand houden. Dat vraagt om samenwerking en een bestuurscultuur waarin verantwoordelijkheid wordt genomen en waarin partijen aanspreekbaar zijn op gemaakte afspraken en gedane toezeggingen.

Vraag 5. Waaraan zouden volgens uw partij de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van de nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend?

Inwoners van Leidschendam-Voorburg moeten bij de start van de nieuwe coalitie merken dat het bestuur weer samen met de inwoners vooruit kijkt en de grote opgaven die er liggen oppakt.

Een coalitieakkoord dat duidelijk richting kiest en belangrijke opgaven die voor inwoners dagelijks spelen zoals bereikbaarheid van sociale hulp en regelingen, verkeersveiligheid, droogte en wateroverlast, ambitieus aanpakt.

Een akkoord dat duidelijk inzet op vroegtijdige participatie door inwoners is daarvan een eerste concreet en herkenbaar signaal. Denk aan een actieve wijkaanpak, een jeugdadviseraad en het toepassen van participatievormen waarmee inwoners niet alleen meepraten, maar ook echt invloed hebben. De nieuwe coalitie laat zo zien dat besluiten genomen worden op basis van recht en realiteit, met en in het belang van alle inwoners.

1. Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw partij in ieder geval afspraken worden gemaakt in de komende coalitieonderhandelingen?

Er moeten afspraken gemaakt worden over de onderwerpen waarover in de komende periode belangrijke beslissingen genomen moeten worden. Uiteraard is dit niet uitputtend!

(in alfabetische volgorde)

- Asielopvang – Statushouders
- Jeugdzorg
- Mobiliteit (incl parkeren) rond The Mall
- Netcongentie
- OZB (lasten voor de inwoners)
- Parkeerbeleid
- Project Julianabaan
- Vlietland
- Vlietlijn
- Voorburg Noord – noord

2. Wat is de voorkeur van uw partij in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?

Wij zijn er voor al onze inwoners en ondernemers in Leidschendam, Stompwijk en Voorburg. Zij verdienen een betrouwbaar en stabiel bestuur dat opkomt voor hun belangen en eerder genomen besluiten respecteert. Dit doen we in een open bestuurscultuur waarin we elkaar vertrouwen en elkaar wat gunnen. Ook in de nieuwe coalitie is het van belang dat de partijen elkaar kunnen vertrouwen. Alleen op die basis is GBLV bereid om deel te nemen aan een coalitie.

3. Zijn er voor uw partij eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen?

Wij kunnen en willen graag met iedereen goed samenwerken. Betrouwbaarheid en integriteit zijn daarin van essentieel belang, als dit wegvalt is dat voor ons een blokkade. Omdat wij voor een open bestuurscultuur staan, willen we ook duidelijke, heldere besluiten nemen. Geen besluit (durven) nemen en dan maar voor je uitschuiven, in de hoop dat de problemen vanzelf oplossen, zien wij niet als daadkrachtig besturen. Als we naar het dossier Vlietland-Noord kijken, dan moet er snel voor alle partijen duidelijkheid komen. We staan open voor een zorgvuldige belangenafweging, maar zijn tegen onverantwoorde financiële uitgaven op dit dossier, zowel voor de gemeentekas -met een mogelijke aanslag op onze voorzieningen- als voor (de portemonnee van) onze inwoners.

4. Zijn er andere factoren - zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad – die de samenwerking zouden kunnen belemmeren?

We merken dat de maatschappij verhard, de polarisering toeneemt en ook onze raadszaal binnenkomt. Wij vinden het van groot belang dat raads- en collegeleden zonder last en ruggespraak besluiten moeten kunnen nemen. Een raadslid moet, in het kader van het algemeen belang, een zorgvuldige belangenafweging maken in plaats van belangenbehartiging onder maatschappelijke druk.

In de afgelopen periode zijn er personen beschadigd en gekwetst geraakt. Het is belangrijk dat we dit met elkaar oplossen door het vertrouwen in en met elkaar te herstellen. Dit vraagt inzet van iedereen.

5. Waaraan zouden volgens uw partij de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van de nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend?

De lokale belangen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zijn het best gediend met een coalitieakkoord dat maatschappelijk en politiek zo breed mogelijk wordt gedragen. Een lokaal geluid is noodzakelijk voor een nieuwe coalitie. Het akkoord bevat concrete acties en oplossingsrichtingen voor de belangrijke onderwerpen uit het antwoord op de eerste vraag, met daarbij afspraken over heldere communicatie en actieve participatie van betrokken partijen. Wij vinden het van belang dat hierdoor het vertrouwen in de lokale politiek kan groeien.

PRO

1. Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw partij in ieder geval afspraken worden gemaakt in de komende coalitieonderhandelingen? PRO wil dat in de coalitieonderhandelingen in ieder geval duidelijke, meetbare en financieel gedekte afspraken worden gemaakt over de volgende onderwerpen:

a. Bestaanszekerheid en minimabeleid. De eerder afgesproken impuls in de minimaregelingen moet snel worden uitgevoerd. Daarbij gaat het onder meer om verhoging van de individuele inkomenstoeslag, uitbreiding van de doelgroep en herstel van tekortkomingen in het minimabeleid voor gezinnen met kinderen. PRO wil daarnaast afspraken over actief bereik, schuldpreventie, het kindpakket en een ruimere Ooievaarspas, zodat ondersteuning daadwerkelijk terechtkomt bij inwoners die haar nodig hebben.

b. Een eerlijke en versnelde energietransitie. De gemeente legt concrete vijfjaarlijkse doelen vast op weg naar klimaatneutraliteit in 2050 en programmeert extra maatregelen om achterstanden in te lopen. Duurzaamheidsreserves en CDOKE-middelen worden hiervoor gericht ingezet. De laagste inkomens en woningen met de slechtste energielabels krijgen prioriteit, zodat de energietransitie betaalbaar en rechtvaardig is.

c. Vlietland-Noord. Dit moet als eerste inhoudelijk worden besproken. PRO zet in op een zo open en groen mogelijk Vlietland, behoud van natuurwaarden en het voorkomen van ontwikkelingen die leiden tot verdere verstening of grootschalige verblijfsrecreatie.

d. Wonen. Er komt een ambitieuze woonparagraaf met concrete afspraken over méér sociale en betaalbare huur- en koopwoningen, gemeentelijke regie, bindende afspraken met ontwikkelaars en woningcorporaties, doorstroming en beter gebruik van bestaande gebouwen. Nieuwbouw moet duurzaam, levensloopbestendig en goed bereikbaar zijn. Bij grote projecten worden vooraf duidelijke percentages voor sociale en middeldure woningen vastgelegd.

e. Sterke wijken en gelijke kansen. De langdurige aanpak in Leidschendam-Noord wordt voortgezet en lessen worden toegepast in andere buurten die extra aandacht nodig hebben. Wijkcentra, jongerenwerk, het Sociaal Servicepunt en maatschappelijke organisaties krijgen een herkenbare en zo mogelijk meerjarige positie. De toegang tot onderwijs, jeugdzorg, Wmo, werk en participatie wordt in samenhang georganiseerd, met extra aandacht voor kinderen en gezinnen die nu buiten beeld blijven.

f. Nieuwkomers. Er komt een warme en duidelijke paragraaf over vluchtelingen en statushouders, met afspraken over opvanglocaties, passende huisvesting, taal en onderwijs, begeleiding naar werk en volwaardige deelname aan de lokale samenleving.

g. Openbare ruimte, groen en mobiliteit. De schaarse openbare ruimte wordt klimaatbestendig, toegankelijk en groener ingericht. Het STOMP-principe is leidend: eerst stappen, trappen, openbaar vervoer en deelmobiliteit, daarna de auto. Er komen concrete afspraken over verkeersveiligheid, schoolzones, 30 km/u waar mogelijk, fietsparkeren, toegankelijk OV en de bereikbaarheid van Stompwijk

en Leidschendam-Zuid. Betaald parkeren wordt serieus onderzocht en ingezet waar dat aantoonbaar bijdraagt aan leefbaarheid en minder parkeerdruk.

h. Zorg, jeugd en preventie. De coalitie maakt uitvoerbare afspraken over laagdrempelige jeugdhulp, preventief jongerenwerk, een soepele overgang van jeugdzorg naar Wmo, ondersteuning van mantelzorgers, Housing First en een sterke gemeentelijke regierol in het sociaal domein.

i. Veiligheid en weerbaarheid. Naast handhaving zijn preventie en perspectief nodig. Er komen afspraken over jeugdcriminaliteit, discriminatie en straatintimidatie, personen met onbegrepen gedrag, cyberweerbaarheid en de rol van wijkcentra bij noodsituaties.

j. Economie, voorzieningen en circulariteit. De coalitie ondersteunt lokale ondernemers bij verduurzaming, houdt winkelgebieden vitaal, stelt duidelijke voorwaarden aan eventuele ontwikkelingen rond de Mall en maakt werk van circulair inkopen, afvalscheiding en hergebruik.

Voor PRO is essentieel dat deze afspraken niet alleen als intenties worden opgenomen. Ze moeten worden voorzien van termijnen, tussendoelen, financiële dekking en een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden.

2. Wat is de voorkeur van uw partij in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?

PRO staat voorzichtig open voor deelname aan een stabiele en zo progressief mogelijke coalitie. De afwijzing door onze leden van het resultaat van de vorige formatieronde betekent dat wij een nieuw akkoord zorgvuldig zullen beoordelen. Voor ons zijn een herkenbaar progressief en sociaal profiel, voldoende inhoudelijke resultaten en onderling vertrouwen noodzakelijke voorwaarden voor deelname.

Onze voorkeur gaat uit naar samenwerking tussen D66, PRO en CDA, aangevuld met de alliantie van SP, Partij voor de Dieren en Volt, of met GBLV. De combinatie D66–PRO–GBLV–CDA had direct na de verkiezingen onze voorkeur en is voor ons nog steeds een serieuze en kansrijke mogelijkheid. Doorslaggevend is uiteindelijk welke combinatie de beste inhoudelijke basis, voldoende stabiliteit en breed draagvlak biedt om de grote opgaven van Leidschendam-Voorburg voortvarend aan te pakken.

3. Zijn er voor uw partij eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen? Nee, PRO ziet geen principiële blokkades voor samenwerking met andere partijen. Wij beoordelen iedere mogelijke coalitie op inhoud, vertrouwen, stabiliteit en bestuurbaarheid.

4. Zijn er andere factoren - zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad – die de samenwerking zouden kunnen belemmeren? De opeenvolgende formatierondes hebben onvermijdelijk invloed gehad op de onderlinge verhoudingen en beeldvorming. Ook PRO is zich ervan bewust dat eerdere gesprekken en keuzes bij verschillende partijen tot twijfels of teleurstelling kunnen hebben geleid. Dat hoeft samenwerking niet in de weg te staan, mits partijen bereid zijn die beelden open te bespreken en met een schone lei aan een nieuwe ronde te beginnen.

Voor PRO zijn wederzijds vertrouwen, betrouwbare afspraken en een open bestuurscultuur daarom essentiële voorwaarden. Deze derde formatieronde moet leiden tot een stabiele coalitie met voldoende inhoudelijke samenhang en draagvlak. De gemeente kan zich geen nieuwe mislukte formatie veroorloven; inwoners mogen verwachten dat partijen over eerdere verschillen heen stappen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen.

5. Waaraan zouden volgens uw partij de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van de nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend?

Volgens ons moeten inwoners bij de start van een nieuwe coalitie vooral zien dat het gemeentebestuur verantwoordelijkheid neemt, keuzes durft te maken en resultaten boekt op de dossiers die al te lang blijven liggen.

Samen met de raad, en met de nieuwe coalitie voorop, willen wij werken aan concrete doorbraken. Het dossier Vlietland is daarvan het meest sprekende voorbeeld. Dit slepende vraagstuk overstemt al jaren veel andere onderwerpen en dreigt de lokale politiek te verlammen. Inwoners moeten zien dat er snel duidelijkheid en besluitvorming komt.

Tegelijkertijd verdienen ook andere urgente opgaven onze volle aandacht: voldoende woningbouw, een houdbare en kwalitatief goede jeugdzorg, een realistische verduurzamingsaanpak, de ontwikkelingen rond de Mall en de bereikbaarheid van onze gemeente, waaronder de Vlietlijn.

Als inwoners merken dat er weer voortgang wordt geboekt, dat het bestuur samenwerkt aan oplossingen en dat belangrijke dossiers daadwerkelijk worden aangepakt, dan is zichtbaar dat het belang van Leidschendam-Voorburg en haar inwoners voorop staat.

Wij kijken uit naar de opbrengsten en zijn altijd bereid om onze antwoorden toe te lichten.

Namens de PRO-fractie,

Natalie van Weers

CDA

1. Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw partij in ieder geval afspraken worden gemaakt in de komende coalitieonderhandelingen?

Voor het CDA staat voorop dat het coalitieakkoord een hoopvol perspectief biedt aan alle inwoners voor een gemeente waar verbinding en ontmoeting voorop staan, waar de basis op orde is, en waar wordt toegewerkt naar een verbetering van de leefbaarheid, de veiligheid, en de bereikbaarheid.

Het CDA vindt het belangrijk dat er wordt geïnvesteerd in de gemeenschap/gemeenschapszin. In de praktijk is dat voor CDA terug te zien in investeren in wijken, sport en verenigingen als plekken waar inwoners elkaar ontmoeten, en waar verbinding tot stand komt. Dat vraagt om een wijkgerichte aanpak, om investeringen in sportverenigingen als gezonde ontmoetingsplekken voor jong en oud, en ondersteuning van vrijwilligers. Ook geloofsgemeenschappen, cultuur en het bredere verenigingsleven dragen bij aan sociale cohesie, maatschappelijke weerbaarheid, verbinding en betekenis en moeten worden ondersteund en gefaciliteerd vanuit de gemeente.

Het CDA ziet graag terug in het akkoord dat er duidelijke keuzes worden gemaakt op mobiliteit en bereikbaarheid: zorgen dat inwoners altijd kunnen parkeren, dat er voldoende goed en toegankelijk openbaar vervoer is en dat fiets en looppaden veilig zijn, vooral rondom scholen. Ook wil het CDA een duidelijke koerswijziging op het dossier Vlietlijn/HOV tracé: de belangen van onze inwoners in de regio moeten zwaarder wegen.

Op het sociaal domein moet blijvend ingezet worden op het verhogen van het bereik van onze voorzieningen, het verminderen van het gebruik van jeugdzorg en het toegankelijker maken van onze sociale inzet via wijkteams met wijkgerichte toegang.

De basis op orde en investeren in leefbaarheid en veiligheid betekent voor het CDA dat er wordt ingezet op zichtbare handhaving op alle problematiek die inwoners direct voelen en zien in het straatbeeld: van auto-en fietswrakken en afvaldump tot drugsgebruik en steekwapens.

Als laatste noemt het CDA onze ruimtelijke opgave: er moet gebouwd worden maar er moet aandacht zijn voor de grenzen aan de groei, oog voor voldoende voorzieningen. Voor het CDA gaat het om slim bouwen, niet volbouwen.

2. Wat is de voorkeur van uw partij in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?

Onze partij heeft sinds de verkiezingen in maart een consistente voorkeur uitgesproken voor de samenwerking VVD-D66-CDA, deze voorkeur blijft nog steeds overeind. Het CDA wil verder dat de partijen elkaar onderling vertrouwen en vanuit dat gezamenlijk vertrouwen en te identificeren gedeelde waarde de komende jaren constructief bouwen aan de opgave hierboven beschreven. Onze inwoners hebben baat bij een ambitieus en daadkrachtig college wat alleen mogelijk is indien er voldoende vertrouwen is in de Raad en tussen Raad en College.

3. Zijn er voor uw partij eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen?

Het CDA kent geen blokkades. Het CDA heeft wel altijd aangegeven elke combinatie van partijen te beoordelen langs de meetlat: inhoud, ideologie en stabiliteit. En dat zullen wij blijven doen om zo bij te dragen aan het vormen van een goed gemeentebestuur.

4. Zijn er andere factoren - zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad – die de samenwerking zouden kunnen belemmeren?

Het belang van een gezonde politieke cultuur onderschrijft het CDA volledig. De politieke cultuur in de Raad dient gestoeld op onderling vertrouwen en positieve grondhouding richting anderen. Alleen als elk raadslid hun persoonlijke verantwoordelijkheid die hoort bij hun mandaat serieus neemt en als partijen raadsbreed kunnen samenwerken, kan de gemeenteraad iets bereiken voor haar inwoners.

5. Waaraan zouden volgens uw partij de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van de nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend?

Als eerste benoemt het CDA dat zo snel mogelijk een nieuw college vormen laat zien dat de politiek bezig is met de inwoners en niet met zichzelf. Zo snel mogelijk een weg uit deze impasse vinden is dus dé manier om te laten zien dat we de belangen van inwoners voorop hebben staan.

Daarnaast kunnen inwoners zien dat een nieuw college het belang van inwoners bedient indien ze gedeelde waarden en doelstellingen hebben gevonden en een sterke visie wordt neergezet die duidelijk perspectief biedt voor de toekomst en de inhoudelijke opgave zoals eerder beschreven tegemoet komt. Over 4 jaar zal de huidige politieke impasse vergeten kunnen worden als de lokale politiek in staat blijkt alsnog daadkrachtig bestuur te realiseren dat de problemen van de gemeente aangepakt vanuit die gedeelde waarden. Daar hebben inwoners wat het CDA betreft recht op.

ALV

1. Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw partij in ieder geval afspraken worden gemaakt in de komende coalitieonderhandelingen?

De vorige twee pogingen tot coalitievorming zijn gestrand op het dossier Vlietland. Het ligt daarom voor de hand dat hierover als eerste heldere afspraken worden gemaakt.

Tegelijkertijd mag de lokale politiek niet door dit ene dossier worden gegijzeld. Er zijn meerdere urgente onderwerpen die inwoners direct raken en de aandacht van de lokale politiek en een toekomstig bestuur verdienen.

Voor Aandacht-LV gaat het in ieder geval om:

- de Vlietlijn en de gevolgen voor Voorburg-West;
- de herinrichting van Voorburg-Noord;
- de leefbaarheid, bereikbaarheid en betaalbaarheid van wonen rond Mall of the Netherlands;
- de positie van de Mall binnen onze gemeente, de samenwerking met Westfield en duidelijkheid over/onderzoek naar de besluitvorming en afspraken rond de totstandkoming van de Mall;
- de bereikbaarheid en leefbaarheid van het Damcentrum, met een goede balans tussen ondernemers, bewoners en het terugdringen van sluip- en vrachtverkeer;
- de impact van Haagse ontwikkelingen op onze leefbaarheid, voorzieningen, verkeersdruk en parkeerdruk, met name in Voorburg Noord (Laan van NOI/SoZa) en Voorburg West (Binckhorst/Westvlietweg);
- bereikbaarheid in brede zin: verkeersveiligheid, bereikbare stoepen goed OV, parkeervoorzieningen en veilige regionale fietsverbindingen;
- voldoende en veilige fietsvoorzieningen, waaronder stallingen in woonwijken en bewaakte stallingen bij OV-knooppunten en winkelgebieden.

Deze onderwerpen hangen sterk met elkaar samen. Woningbouw, bereikbaarheid en mobiliteit, parkeren, voorzieningen en leefbaarheid moeten bij voorkeur integraal worden afgewogen. Voor ons staat daarbij centraal wat ontwikkelingen betekenen voor huidige én toekomstige inwoners.

We benadrukken dat de lokale politiek en het bestuur van deze stad niet gegijzeld mogen worden door dit ene dossier, er zijn vele andere onderwerpen die echt de aandacht verdienen omdat zij inwoners direct raken.

2. Wat is de voorkeur van uw partij in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?

Onze duidelijke voorkeur gaat uit naar een coalitie van VVD, GBLV, CDA en Aandacht-LV. Dit hebben wij vanaf het eerste moment bij verkenner dhr. Bruins voorgelegd als optie.

Die voorkeur is niet alleen gebaseerd op de zetelverdeling. Deze partijen hebben de afgelopen jaren op verschillende dossiers regelmatig met elkaar samengewerkt, en ook in de verkiezingsprogramma's zijn op meerdere belangrijke onderwerpen inhoudelijke overeenkomsten te vinden. Dat biedt naar

onze mening naast een breed gedragen coalitie ook een goede inhoudelijke basis om tot een stabiel en werkbaar coalitieakkoord te komen.

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat bij de vorming van een nieuwe coalitie niet alleen wordt gekeken naar een meerderheid in zetels, maar ook naar het percentage uitgebrachte stemmen dat de beoogde coalitiepartijen samen vertegenwoordigen. Een coalitie moet naar onze mening niet alleen een zetelmeerderheid hebben, maar bij voorkeur ook kunnen rekenen op het mandaat van meer dan 50% van de uitgebrachte stemmen om zo te kunnen rekenen op brede steun vanuit de samenleving.

De combinatie VVD, GBLV, CDA en Aandacht-LV beschikt met de huidige zetelverdeling over 19 zetels (was 20) en vertegenwoordigt 55,2% van de uitgebrachte stemmen. Daarmee heeft deze combinatie niet alleen een zetelmeerderheid in de raad, maar ook een breed draagvlak onder de inwoners die 18 maart hebben gestemd.

Dat onderscheid vinden wij relevant. Ter vergelijking: de eerste coalitie-optie van VVD, D66 en GBLV vertegenwoordigde met 20 zetels 52,4% van de stemmen. De combinatie VVD, D66 en CDA beschikt eveneens over een ruime zetelmeerderheid, maar vertegenwoordigt minder dan de helft van de uitgebrachte stemmen.

Aandacht-LV behaalde 2.969 stemmen, geen enkele andere partij kende bij deze verkiezingen een vergelijkbare groei. Wij vinden dat zulke duidelijke verschuivingen in de voorkeur van kiezers herkenbaar mogen terugkomen in de samenstelling van het nieuwe gemeentebestuur.

Het is het ook waard om mee te wegen dat GBLV en Aandacht-LV gezamenlijk bijna 23% van de uitgebrachte stemmen vertegenwoordigen. Meer dan één op de vijf kiezers heeft daarmee expliciet voor een lokale partij gekozen. Daarom moet dat lokale geluid danwel via GBLV, danwel via Aandacht-LV, danwel via beide partijen tezamen in het bestuur worden vertegenwoordigd.

Met het oog op bestuurbaarheid en stabiliteit heeft een coalitie van meer dan vier fracties niet onze voorkeur. Hoe meer partijen nodig zijn om een minimale meerderheid bijeen te sprokkelen, hoe groter de bestuurlijke kwetsbaarheid en problemen wanneer binnen één van de fracties veranderingen optreden. Een coalitie moet niet alleen op de dag van installatie een meerderheid hebben, maar ook voldoende robuust zijn om vier jaar effectief te kunnen besturen. Dat geldt in het bijzonder wanneer voor een meerderheid afhankelijkheid ontstaat van meerdere eenmansfracties.

Tegelijkertijd zien wij weinig meerwaarde in een coalitie van vier partijen waarbij één of zelfs twee partijen cijfermatig overbodig zijn voor een meerderheid. Een of meer overbodige partijen betekent immers ook afhankelijkheid en potentiële spanningen, terwijl het niet leidt tot een stabiel bestuur.

Ook de politieke ervaring binnen de coalitiefracties moet worden meegewogen. Vernieuwing is waardevol, maar deelname aan een coalitie vraagt ook kennis van gemeentelijke processen, dossiers, en de rolverdeling tussen raad en college. Zeker wanneer meerdere fracties in de coalitie geheel

nieuw zijn of grotendeels uit nieuwe raadsleden bestaan, is het belangrijk dat binnen de coalitie zelf voldoende ervaring in de Leidschendam-Voorburgse politiek aanwezig is.

Tot slot zijn niet alleen zetels, stemmen en inhoud bepalend. De persoonlijke verhoudingen tussen de beoogde bestuurders moeten goed zijn. Na meer dan een half jaar formeren kunnen wij het ons als gemeentebestuur niet veroorloven om tot een coalitie te komen die door onderlinge spanningen, onvoldoende draagvlak of gebrek aan stabiliteit vroegtijdig uiteenvalt.

Alles afwegend zien wij in VVD, GBLV, CDA en Aandacht-LV de combinatie die naar onze mening de beste balans biedt tussen inhoudelijke overeenstemming, politieke ideologie, lokale ervaring, stabiliteit én maatschappelijk draagvlak.

3. Zijn er voor uw partij eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen?

Aandacht-LV sluit op voorhand geen individuen of partijen uit.

Wel zien wij een aantal inhoudelijke uitdagingen.

Lastenverzwaring voor inwoners en ondernemers is voor Aandacht-LV niet wenselijk. Afgelopen juni bracht het NIBUD naar buiten dat “40 procent van de huishoudens in Nederland moeilijk rondkomt en een derde zich vrijwel altijd zorgen maakt over hun financiële situatie. Onder jongvolwassenen en huishoudens met een laag inkomen zijn de percentages van moeilijk rondkomen aanzienlijk hoger, respectievelijk 54 en 62 procent”¹. Daarom is financieel verantwoord beleid, zonder verdere lastenverzwaring voor inwoners en ondernemers, voor ons ontzettend belangrijk.

Beleid moet juridisch kloppend, uitvoerbaar en houdbaar zijn. Politieke ideologie en ambities zijn belangrijk, maar een coalitie moet haar keuzes toetsen aan de juridische en feitelijke werkelijkheid en niet enkel aan een persoonlijke voorkeur of ideologie. Niemand is geholpen met een akkoord waarvan onderdelen niet uitvoerbaar, betaalbaar of juridisch houdbaar/verantwoord zijn.

4. Zijn er andere factoren - zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad – die de samenwerking zouden kunnen belemmeren?

Voor een succesvolle samenwerking zijn niet alleen inhoudelijke overeenkomsten en een breedgedragen coalitie van belang, maar ook bestuurlijke ervaring, onderling vertrouwen en de bereidheid om persoonlijke voorkeuren, verhoudingen en eerdere geschillen ondergeschikt te maken aan het maatschappelijk belang van ons werk.

¹ <https://www.nibud.nl/nieuws/meer-huishoudens-komen-moeilijker-rond>

Een nieuwe coalitie moet beschikken over voldoende bestuurlijke en politieke ervaring, zowel binnen de fracties als bij de samenstelling van het college. De opgaven waar Leidschendam-Voorburg voor staat zijn groot en complex en verdienen een ervaren blik.

Wij vinden het belangrijk dat er in de samenwerking een cultuur is waarin voorstellen op inhoud worden beoordeeld en niet op de afzender/partij. Dat geeft ruimte voor brede samenwerking met de gehele raad en geen politiek waarin een coalitie (meerderheid) telkens tegenover de oppositie staat en vice versa. Want ook dáár zijn inwoners niet bij gebaat.

Wederom geldt hier ook dat afspraken feitelijk, financieel en juridisch verantwoord moeten zijn. Grote ingrepen in de leefomgeving, bijvoorbeeld rondom parkeren, mobiliteit of ruimtelijke ontwikkeling, mogen niet alleen vanuit politieke wenselijkheid worden benaderd. De gevolgen voor inwoners en lokale ondernemers moeten altijd worden meegewogen - we zitten er immers voor hen.

5. Waaraan zouden volgens uw partij de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van de nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend?

Allereerst aan de democratische basis van de nieuwe coalitie.

Wij vinden het wenselijk dat een coalitie niet alleen beschikt over een meerderheid van de zetels in de gemeenteraad, maar ook zoveel mogelijk een meerderheid van de stemmen vertegenwoordigt die tijdens de gemeenteraadsverkiezingen zijn uitgebracht. In de huidige zetelverdeling zijn combinaties denkbaar die wel een ruime zetelmeerderheid hebben maar minder dan de helft van de stemmen vertegenwoordigen, terwijl andere combinaties met een vergelijkbaar aantal zetels aanzienlijk meer kiezers vertegenwoordigen. Dat behoort wat ons betreft onderdeel te zijn van de afweging.

Daarnaast moeten inwoners hun invloed herkennen in het coalitieakkoord. De afgelopen jaren hebben inwoners zich onder meer door middel van petities, inspraak en andere initiatieven nadrukkelijk uitgesproken over grote dossiers, zoals de Vlietlijn, ontwikkelingen in Voorburg-Noord en het parkeerbeleid rond de Mall. Wanneer honderden of duizenden inwoners gezamenlijk aandacht vragen voor een onderwerp, verdient dat een serieuze inhoudelijke plek in de keuzes van een nieuw gemeentebestuur.

Inwoners moeten daarnaast kunnen rekenen op een coalitieakkoord dat transparant, financieel verantwoord, feitelijk onderbouwd en juridisch uitvoerbaar is.

Een nieuw bestuur moet daarom vanaf het begin laten zien dat participatie daadwerkelijk betekenis heeft, dat gemaakte afspraken worden nagekomen en dat besluiten niet alleen vóór inwoners, maar waar mogelijk ook mét inwoners worden genomen.

Voor Aandacht-LV is uiteindelijk de belangrijkste toets dat inwoners, het maatschappelijk middenveld en lokale ondernemers in hun dagelijkse realiteit merken dat hun belangen zwaarder wegen dan politieke voorkeuren of institutionele belangen.

PvdD

Vraag 1

Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw partij in ieder geval afspraken worden gemaakt in de komende coalitieonderhandelingen?

Antwoord:

Voor de Partij voor de Dieren zijn er een aantal inhoudelijke onderwerpen waar in ieder geval een afspraak over moet worden gemaakt in de coalitieonderhandelingen. Hierbij is een gezonde leefomgeving voor alle inwoners, mens en dier, ons uitgangspunt.

Allereerst moet een afspraak worden gemaakt over Vlietland-Noord. Een nieuw college zou de keuze moeten maken om af te zien van de bouw van vakantiewoningen in dit natuurgebied en daar de inzet op richten. Hiervoor is wat ons betreft nodig dat in samenwerking met alle (regionale) betrokkenen een soort stappenplan (bestuurlijk, juridisch en financieel) wordt gemaakt. Wij zijn bereid daarover mee te denken.

Ten tweede moet een afspraak worden gemaakt over het versterken en beschermen van groen en natuur en over het verbeteren van de biodiversiteit.

Ten derde moet een afspraak worden gemaakt over mobiliteit, in relatie tot een gezonde luchtkwaliteit en het verminderen van de verkeersdruk, zoals bij de Mall, de snelweg A12 en op de Damlaan. Voor de Partij voor de Dieren heeft het prioriteit dat fors ingezet wordt op het bevorderen van duurzame vormen van vervoer, zoals lopen, fietsen en het OV. Slimme oplossingen vinden om het massale autoverkeer in de gemeente terug te dringen gaan hiermee hand in hand.

Ten vierde moet een afspraak gemaakt worden over het versnellen van de energietransitie, op een eerlijke manier. Inwoners met smallere beurzen moeten in staat worden gesteld hun huizen te verduurzamen, in de context van een ambitieus doel van de gemeente om binnen afzienbare termijn klimaatneutraal te worden.

Tot slot is voor de Partij voor de Dieren het onderwerp dierenwelzijn van belang om een afspraak over te maken. Wij zouden graag zien dat een nieuw collegebestuur start met dierenwelzijnsbeleid. Op die manier krijgen de dieren een stem en worden hun belangen meegewogen, zodat zowel huisdieren, landbouwdieren als wilde dieren een fijner leven hebben in Leidschendam-Voorburg.

Bovenstaande belangrijke onderwerpen voor de Partij voor de Dieren vormen een onderdeel van de prioriteiten die de Alliantie samen met Volt en de SP gezamenlijk naar voren zullen brengen bij gesprekken over afspraken voor een nieuw collegeakkoord. De antwoorden op onderstaande vragen 2 t/m 5 worden door de Alliantie gelijkluidend beantwoord.

Vraag 2

Wat is de voorkeur van uw partij in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?

Antwoord:

De voorkeur van de Partij voor de Dieren is om, als onderdeel van de Alliantie met SP en Volt, bij te dragen aan een coalitie met D66, CDA en PRO. Dat zou een progressieve, groene coalitie zijn met brede maatschappelijke verankering. D66 deelt onze inzet op de energietransitie en mobiliteitstransitie, het CDA brengt aandacht voor zorg, leefbaarheid en gemeenschapszin en PRO deelt de aandacht voor wijken, voor cultuur, voor een sociaal sterke gemeente. Alle coalitiepartijen zouden dan in hetzelfde standpunt hebben over Vlietland (gezien het eerder getekende Manifest en moties).

Een vergelijkbare combinatie met GBLV, in plaats van PRO, zou ook tot de mogelijkheden behoren, mits GBLV zich aansluit bij onze inhoudelijke koers op woningbouw, duurzaamheid, energietransitie en Vlietland.

Beide opties bieden een meerderheid en een inhoudelijke basis waar wij op kunnen voortbouwen. Wij geven de voorkeur aan een coalitie die niet alleen rekenkundig stabiel is, maar ook inhoudelijk coherent en met gedeelde waarden over hoe je bestuurt: met aandacht voor de lange termijn, voor kwetsbare inwoners en voor de leefomgeving.

Vraag 3

Zijn er voor uw partij eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen?

Antwoord:

De partijen van de Alliantie sluiten op voorhand geen partijen uit om mee samen te werken en zullen dat met alle fracties in de gemeenteraad de komende vier jaar op constructieve wijze doen.

De manier van besturen en de visie op marktwerking, sociale zekerheid en de rol van de overheid van de VVD ligt te ver uit elkaar met de uitgangspunten van de Alliantie. Wij zien op dit moment onvoldoende inhoudelijke basis en onvoldoende basis in bestuursopvatting voor een gezamenlijk coalitieakkoord.

Vraag 4

Zijn er andere factoren - zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad – die de samenwerking zouden kunnen belemmeren?

Antwoord:

Wij verwachten van alle partijen de inzet voor een constructieve cultuur in de raad. Dat betekent:

- Stevige debatten op inhoud, waarbij we luisteren naar elkaar en onze perspectieven verruimen
- Inbreng van wethouders serieus meewegen in de besluitvorming
- Oog voor de gevolgen van wat we besluiten — voor inwoners, voor de leefomgeving, en voor de lange termijn

Een gezonde politieke cultuur is voor de Alliantie belangrijk voor samenwerking. Wij zijn bereid om samen met andere fracties verder te werken aan die cultuur.

Vraag 5

Waaraan zouden volgens uw partij de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van de nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend?

Antwoord:

Vanuit de Alliantie willen we vanaf het begin laten zien dat hun belang op de korte en lange termijn gediend is. Dat kunnen we laten zien door:

- Een coherent verhaal, heldere taal en duidelijke prioriteiten aan te geven. (Er is niet één 'belang' van inwoners, zij hebben vele belangen. Maar een coalitie moet duidelijke keuzes maken, bijvoorbeeld over Vlietland, en daar transparant over zijn.)
- Afspraken over een bestuurscultuur die co-creatie en gelijkwaardige participatie mogelijk maakt. Inwoners moeten merken dat hun inbreng echt iets verandert. Mogelijk kunnen we afspraken maken over het anders invullen van beeldvormingen, waardoor de samenwerking met inwoners structureler en minder gepolariseerd wordt.
- Langer lopende problemen krijgen een concreet antwoord, ook als dat niet voor iedereen het gewenste antwoord is, betekent dit wel duidelijkheid. Met de toekomst in gedachten. Dat kan ook een procesafspraken zijn.
- Een akkoord dat niet is dichtgetimmerd. Geen overzicht van punten en komma's waar naar iedereen gaat kijken met de vraag 'wie heeft er het meest uitgesleept?'. Maar een akkoord waar vooral de bereidheid om samen op te trekken uit spreekt en het gedeelde geloof in de aanpak.
- En tot slot: een akkoord dat door de achterban van onze partijen wordt omarmd.
- Kortom: inwoners moeten bij de start van de coalitie kunnen zien dat er een team staat, de inhoud van het plan kunnen plaatsen en begrijpen en kunnen zien dat er een koers is gekozen die hun leven beter maakt in de toekomst, en ook meteen al: nu. En waarvan zij ook kunnen zien dat veel inwoners er blij mee zijn.

Volt

Vraag 1

Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw partij in ieder geval afspraken worden gemaakt in de komende coalitieonderhandelingen?

Antwoord:

1. Een nieuw college moet het streven hebben en de inzet plegen om nul vakantiewoningen te laten bouwen in Vlietland
2. Inzet op duurzame vormen van mobiliteit en het terugdringen van autoverkeer en onbegrenst autoparkeren.
3. Menselijke en voldoende vluchtelingenopvang. Voldoen aan de wet is het minimale.
4. Biodiversiteit en natuur versterken moet expliciet onderdeel zijn van het beleid
5. Mensen met een laag inkomen moeten mee kunnen doen in de samenleving.
6. Democratie versterken en vertrouwen van inwoners in het bestuur vergroten moet een streven zijn.

Bovenstaande belangrijke onderwerpen voor Volt vormen een onderdeel van de prioriteiten die de Alliantie naar voren zal brengen bij gesprekken over afspraken voor een nieuw collegeakkoord. De antwoorden op onderstaande vragen 2 t/m 5 worden door de Alliantie gelijkluidend beantwoord.

Vraag 2

Wat is de voorkeur van uw partij in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?

Antwoord:

De voorkeur van de Alliantie is om bij te dragen aan een coalitie met D66, CDA en PRO. Dat zou een progressieve, groene coalitie zijn met brede maatschappelijke verankering. D66 deelt onze inzet op de energietransitie en mobiliteitstransitie, het CDA brengt aandacht voor zorg, leefbaarheid en gemeenschapszin en PRO deelt de aandacht voor wijken, voor cultuur, voor een sociaal sterke gemeente. Alle coalitiepartijen zouden dan hetzelfde standpunt hebben over Vlietland (gezien het eerder getekende Manifest en moties).

Een vergelijkbare combinatie met GBLV, in plaats van PRO, zou ook tot de mogelijkheden behoren, mits GBLV zich aansluit bij onze inhoudelijke koers op woningbouw, duurzaamheid, energietransitie en Vlietland.

Beide opties bieden een meerderheid en een inhoudelijke basis waar wij op kunnen voortbouwen. Wij geven de voorkeur aan een coalitie die niet alleen rekenkundig stabiel is, maar ook inhoudelijk coherent en met gedeelde waarden over hoe je bestuurt: met aandacht voor de lange termijn, voor kwetsbare inwoners en voor de leefomgeving.

Vraag 3

Zijn er voor uw partij eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen?

Antwoord:

De partijen van de Alliantie sluiten op voorhand geen partijen uit om mee samen te werken, maar wij constateren wel dat samenwerking bepaalde voorwaarden stelt aan stabiliteit en inhoudelijke overeenstemming.

De manier van besturen en de visie op marktwerking, sociale zekerheid en de rol van de overheid van de VVD ligt te ver uit elkaar met de uitgangspunten van de Alliantie. Wij zien op dit moment onvoldoende inhoudelijke basis en onvoldoende basis in bestuursopvatting voor een gezamenlijk coalitieakkoord.

Vraag 4

Zijn er andere factoren - zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad – die de samenwerking zouden kunnen belemmeren?

Antwoord:

Wij verwachten van alle partijen de inzet voor een constructieve cultuur in de raad. Dat betekent:

- Stevige debatten op inhoud, waarbij we luisteren naar elkaar en onze perspectieven verruimen
- Inbreng van wethouders serieus meewegen in de besluitvorming
- Oog voor de gevolgen van wat we besluiten — voor inwoners, voor de leefomgeving, en voor de lange termijn

Een gezonde politieke cultuur is voor de Alliantie belangrijk voor samenwerking. Wij zijn bereid om samen met andere fracties verder te werken aan die cultuur.

Vraag 5

Waarom zouden volgens uw partij de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van de nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend?

Antwoord:

Vanuit de Alliantie willen we vanaf het begin laten zien dat hun belang op de korte en lange termijn

gediend is. Dat kunnen we laten zien door:

- Een coherent verhaal, heldere taal en duidelijke prioriteiten aan te geven. (Er is niet één 'belang' van inwoners, zij hebben vele belangen. Maar een coalitie moet duidelijke keuzes maken, bijvoorbeeld over Vlietland, en daar transparant over zijn.)
- Afspraken over een bestuurscultuur die co-creatie en gelijkwaardige participatie mogelijk maakt. Inwoners moeten merken dat hun inbreng echt iets verandert. Mogelijk kunnen we afspraken maken over het anders invullen van beeldvormingen, waardoor de samenwerking met inwoners structureler en minder gepolariseerd wordt.
- Langer lopende problemen krijgen een concreet antwoord, ook als dat niet voor iedereen het gewenste antwoord is, betekent dit wel duidelijkheid. Met de toekomst in gedachten. Dat kan ook een procesafpraak zijn.
- Een akkoord dat niet is dichtgetimmerd. Geen overzicht van punten en komma's waar naar iedereen gaat kijken met de vraag 'wie heeft er het meest uitgesleept?'. Maar een akkoord waar vooral de bereidheid om samen op te trekken uit spreekt en het gedeelde geloof in de aanpak.
- En tot slot: een akkoord dat door de achterban van onze partijen wordt omarmd.
- Kortom: inwoners moeten bij de start van de coalitie kunnen zien dat er een team staat, de inhoud van het plan kunnen plaatsen en begrijpen en kunnen zien dat er een koers is gekozen die hun leven beter maakt in de toekomst, en ook meteen al: nu. En waarvan zij ook kunnen zien dat veel inwoners er blij mee zijn.

SP

Vraag 1

Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw partij in ieder geval afspraken worden gemaakt in de komende coalitieonderhandelingen?

Antwoord:

1. Bestaanszekerheid met eenvoudige en menswaardige ondersteuning; Geen enkel kind groeit op in armoede;
2. Mensen met een laag inkomen moeten mee kunnen doen aan de samenleving. Cultuur en ontmoeting als basisvoorzieningen;
3. Zorg en jeugdhulp dichtbij; Sterke buurten en zeggenschap voor inwoners;
4. Betaalbaar wonen in sterke, gemengde wijken; Realisatie van sociale huurwoningen en terugdringen leegstand;
5. Menswaardige en voldoende vluchtelingenopvang. Voldoen aan de wet is het minimale.
6. Natuur, biodiversiteit en Vlietland beschermen; de inzet plegen om nul vakantiewoningen te laten bouwen in Vlietland.

Bovenstaande belangrijke onderwerpen voor de SP vormen een onderdeel van de prioriteiten die de Alliantie naar voren zal brengen bij gesprekken over afspraken voor een nieuw collegeakkoord. De antwoorden op onderstaande vragen 2 t/m 5 worden door de Alliantie gelijkluidend beantwoord.

Vraag 2

Wat is de voorkeur van uw partij in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?

Antwoord:

De voorkeur van de Alliantie is om bij te dragen aan een coalitie met D66, CDA en PRO. Dat zou een progressieve, groene coalitie zijn met brede maatschappelijke verankering. D66 deelt onze inzet op de energietransitie en mobiliteitstransitie, het CDA brengt aandacht voor zorg, leefbaarheid en gemeenschapszin en PRO deelt de aandacht voor wijken, voor cultuur, voor een sociaal sterke gemeente. Alle coalitiepartijen zouden dan hetzelfde standpunt hebben over Vlietland (gezien het eerder getekende Manifest en moties).

Een vergelijkbare combinatie met GBLV, in plaats van PRO, zou ook tot de mogelijkheden behoren, mits GBLV zich aansluit bij onze inhoudelijke koers op woningbouw, duurzaamheid, energietransitie en Vlietland.

Beide opties bieden een meerderheid en een inhoudelijke basis waar wij op kunnen voortbouwen. Wij geven de voorkeur aan een coalitie die niet alleen rekenkundig stabiel is, maar ook inhoudelijk coherent en met gedeelde waarden over hoe je bestuurt: met aandacht voor de lange termijn, voor kwetsbare inwoners en voor de leefomgeving.

Vraag 3

Zijn er voor uw partij eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen?

Antwoord:

De partijen van de Alliantie sluiten op voorhand geen partijen uit om mee samen te werken, maar wij constateren wel dat samenwerking bepaalde voorwaarden stelt aan stabiliteit en inhoudelijke overeenstemming.

De manier van besturen en de visie op marktwerking, sociale zekerheid en de rol van de overheid van de VVD ligt te ver uit elkaar met de uitgangspunten van de Alliantie. Wij zien op dit moment onvoldoende inhoudelijke basis en onvoldoende basis in bestuursopvatting voor een gezamenlijk coalitieakkoord.

Vraag 4

Zijn er andere factoren - zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad – die de samenwerking zouden kunnen belemmeren?

Antwoord:

Wij verwachten van alle partijen de inzet voor een constructieve cultuur in de raad. Dat betekent:

- Stevige debatten op inhoud, waarbij we luisteren naar elkaar en onze perspectieven verruimen
- Inbreng van wethouders serieus meewegen in de besluitvorming
- Oog voor de gevolgen van wat we besluiten — voor inwoners, voor de leefomgeving, en voor de lange termijn

Een gezonde politieke cultuur is voor de Alliantie belangrijk voor samenwerking. Wij zijn bereid om samen met andere fracties verder te werken aan die cultuur.

Vraag 5

Waaraan zouden volgens uw partij de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van de nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend?

Antwoord:

Vanuit de Alliantie willen we vanaf het begin laten zien dat hun belang op de korte en lange termijn gediend is. Dat kunnen we laten zien door:

- Een coherent verhaal, heldere taal en duidelijke prioriteiten aan te geven. (Er is niet één 'belang' van inwoners, zij hebben vele belangen. Maar een coalitie moet duidelijke keuzes maken, bijvoorbeeld over Vlietland, en daar transparant over zijn.)
- Afspraken over een bestuurscultuur die co-creatie en gelijkwaardige participatie mogelijk maakt. Inwoners moeten merken dat hun inbreng echt iets verandert. Mogelijk kunnen we afspraken maken over het anders invullen van beeldvormingen, waardoor de samenwerking met inwoners structureler en minder gepolariseerd wordt.

- Langer lopende problemen krijgen een concreet antwoord, ook als dat niet voor iedereen het gewenste antwoord is, betekent dit wel duidelijkheid. Met de toekomst in gedachten. Dat kan ook een procesafspraken zijn.
- Een akkoord dat niet is dichtgetimmerd. Geen overzicht van punten en komma's waar naar iedereen gaat kijken met de vraag 'wie heeft er het meest uitgesleept?'. Maar een akkoord waar vooral de bereidheid om samen op te trekken uit spreekt en het gedeelde geloof in de aanpak.
- En tot slot: een akkoord dat door de achterban van onze partijen wordt omarmd.
- Kortom: inwoners moeten bij de start van de coalitie kunnen zien dat er een team staat, de inhoud van het plan kunnen plaatsen en begrijpen en kunnen zien dat er een koers is gekozen die hun leven beter maakt in de toekomst, en ook meteen al: nu. En waarvan zij ook kunnen zien dat veel inwoners er blij mee zijn.

1. Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw partij in ieder geval afspraken worden gemaakt in de komende coalitieonderhandelingen?
Altijd open blijven staan voor iedereen in onze gemeente en eigen belang als partij daaraan koppelen.
2. Wat is de voorkeur van uw partij in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?
CDA,VVD,Volt,PvdDieren,D66
3. Zijn er voor uw partij eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen?
Aandacht
4. Zijn er andere factoren - zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad – die de samenwerking zouden kunnen belemmeren
Partijen denken teveel aan hun zelf en minder aan de inwoners .
5. Waaraan zouden volgens uw partij de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van de nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend? Vanaf dan staan de inwoners Centraal in onze doelstelling
Maak je partij open en sterker voor de inwoners en pas je daar altijd op aan!

1. Over welke belangrijke inhoudelijke onderwerpen moeten naar de mening van uw fractie in ieder geval afspraken worden gemaakt in de aankomende coalitieonderhandelingen?

Voor mijn fractie is het van groot belang dat een nieuw coalitieakkoord bestaat uit concrete afspraken, die daadwerkelijk het verschil maken voor de inwoners, ondernemers en de (maatschappelijke) organisaties in Leidschendam-Voorburg. Dat betekent ook het maken van duidelijke keuzes over de grote opgaven waar Leidschendam-Voorburg de komende jaren voor staat. Dit alles voorzien van een stevig financieel fundament, zodat uitvoering ook daadwerkelijk kan plaatsvinden. Aangezien mijn fractie recent is aangetreden in de gemeenteraad en geen verkiezingsprogramma heeft, waaruit kan worden geput, zullen de antwoorden op de inhoudelijke onderwerpen iets uitgebreider zijn.

a. Bestaanszekerheid en een sterk sociaal vangnet

Ook in Leidschendam-Voorburg zijn er inwoners, die moeite hebben om financieel rond te komen. Vanuit mijn fractie vind ik bestaanszekerheid een belangrijke pijler voor een nieuw coalitieakkoord. Ik vind het belangrijk om verdere stappen te zetten met het minimabeleid, waarbij expliciete aandacht is voor uitbreiding van de Ooievaarspas, het verhogen van de inkomensafhankelijke regeling, als ook expliciete aandacht voor energiearmoede. Cruciaal blijft dat de menselijke maat centraal staat: noodzakelijke verbeteringen snel doorvoeren en toegankelijke regelingen voor inwoners. Het is belangrijk dat we ervoor zorgen dat middelen terecht komen bij de inwoners, die ze nodig hebben. Kinderen mogen in mijn visie nooit de dupe zijn van de financiële situatie van hun ouders. Kindregelingen blijven bestaan en worden geïntensiveerd, zodat kinderen op school kunnen meekomen en een stevige basis voor hun eigen toekomst kunnen leggen. Het is het ook van belang om te kijken naar ouders, die buiten deze regelingen vallen, de zogeheten 'werkende armen'. Hierbij hoort een persoonlijke aanpak op schuldhulpverlening, armoede en het voorkomen van financiële problemen.

b. Wonen: betaalbaar en passend

De woningnood is ook in Leidschendam-Voorburg één van de grote maatschappelijke vraagstukken. Jongeren die op zichzelf willen wonen, gezinnen die een volgende stap willen zetten, senioren die willen doorstromen en inwoners met een laag- of middeninkomen hebben steeds meer moeite om een passende woning te vinden. Concrete afspraken moeten worden gemaakt over voldoende sociale huurwoningen, betaalbare woningen voor middeninkomens, woningen voor starters en jongeren, passende woningen voor senioren, doorstroming op de woningmarkt en de koppeling tussen wonen, zorg en ondersteuning. Wonen raakt aan bestaanszekerheid, aan een gevoel van veiligheid en het gevoel ergens thuis te kunnen zijn. Wonen en leefbaarheid hangen direct samen met kansen(on)gelijkheid, sociale structuren en gemeenschapszin.

c. Mobiliteit, parkeren en leefbaarheid

De druk op de beschikbare ruimte in onze gemeente maken leefbaarheid, bereikbaarheid en mobiliteit steeds complexer en dit heeft negatieve gevolgen op onze wijken en voorzieningen. De omslag naar een duurzamere vorm van mobiliteit vraagt in onze gemeente om het maken van keuzes, die daaraan tegemoetkomen. Dit betekent niet dat het doel is om de auto te weren uit onze gemeente. De auto blijft voor veel inwoners noodzakelijk, terwijl tegelijkertijd goede voorzieningen voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer essentieel zijn. Veel inwoners in onze gemeente ervaren bovendien dagelijks de gevolgen van verkeersdruk en parkeerproblemen, waardoor de bereikbaarheid en leefbaarheid van onze wijken en voorzieningen onder druk staat. De oplossing hiervoor is geen gemakkelijke. In mijn ogen zou er dan ook een integrale visie op verkeer, vervoer en parkeren moeten komen, waarbij ook de mogelijkheid tot betaald parkeren in onze gemeente moet worden meegenomen. Dit betekent niet dat er per definitie betaald parkeren moet worden ingevoerd. Betaald parkeren is geen doel op zich, maar door deze mogelijkheid uit te sluiten in onderzoeken en pilots, wordt naar mijn mening geen recht gedaan aan het integraal oplossen van de grote opgave, waar we als gemeente voor staan.

d. Wijkgerichte aanpak en gelijke kansen

Programma's, zoals Sterk voor Noord, laten zien dat sommige wijken in onze gemeente extra aandacht nodig hebben op het gebied van onderwijs, financiële zelfredzaamheid, wonen en leefbaarheid. Voor mijn fractie is het belangrijk dat een nieuwe coalitie niet kiest voor generiek beleid

alleen, maar ook nadrukkelijk kijkt wat er in de verschillende wijken nodig is. Dat betekent investeren in buurten, voorzieningen, veiligheid, onderwijs, ontmoeting en kansen voor kinderen en jongeren.

e. Jeugd, zorg en preventie

De druk op het sociaal domein is groot. Tegelijkertijd moeten we voorkomen dat inwoners en gezinnen pas hulp krijgen wanneer problemen volledig zijn geëscaleerd. Dit kost de maatschappij meer dan wanneer er tijdig passende hulp wordt ingezet. Vanuit mijn fractie onderstreep ik het belang van preventie en vroegtijdige en passende ondersteuning, maar ook het niet onnodig inzetten van jeugdhulp. Zo voorkomen we dat jongeren en gezinnen van instantie naar instantie worden gestuurd. Niet ieder kind dat moeite heeft, heeft een hulpverleningstraject nodig. Sommige kinderen puberen ernstiger dan andere kinderen. Andere kinderen hebben moeite om hun plek te vinden binnen het vooral theoretisch ingerichte onderwijssysteem, maar bloeien juist op wanneer ze praktisch, creatief of met hun handen mogen werken. We moeten ervoor waken om normale verschillen in ontwikkeling te snel te problematiseren of te medicaliseren. Soms is juist ruimte, begrip, passende begeleiding of een andere omgeving nodig. Door dergelijke gezinnen onnodig van instantie naar instantie te sturen, kunnen problemen soms juist vergroten in plaats van opgelost worden.

Inwoners die een beroep doen op de Wmo moeten kunnen rekenen op passende ondersteuning, waarbij niet het systeem maar de persoonlijke situatie en de menselijke maat centraal staan. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat mensen zo zelfstandig mogelijk kunnen blijven wonen en mee kunnen blijven doen in de samenleving. Zeker met de toenemende vergrijzing vraagt dit om een goede samenhang tussen wonen, zorg, ondersteuning en voorzieningen in de wijk. Daarbij vind ik het belangrijk dat we niet alleen kijken naar wat formeel binnen een indicatie of voorziening past, maar ook oog houden voor wat mensen daadwerkelijk nodig hebben. Juist kleine momenten van persoonlijke aandacht kunnen van grote betekenis zijn. Het idee van het 'aandachtmomentje, waarbij een thuishulp de ruimte krijgt om even koffie te drinken bij iemand voor een kletspraatje en aandacht te hebben voor hoe het werkelijk met iemand gaat, past goed bij mijn visie op zorg met een menselijke maat.

Ondersteuning mag nooit onbereikbaar worden voor inwoners die dit nodig hebben. Een bijdrage naar draagkracht voor Wmo-voorzieningen past om deze reden beter bij mijn uitgangspunt dan een systeem waarin iedereen, ongeacht inkomen of vermogen, in beginsel hetzelfde betaalt.

f. Groen, natuur, duurzaamheid en de toekomst van Vlietland-Noord

Leidschendam-Voorburg is een dichtbebouwde gemeente, waarin groen, natuur en recreatie van grote waarde zijn. Juist omdat de beschikbare ruimte schaars is, moeten we zorgvuldig omgaan met onze groene omgeving en blijven investeren in een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving voor de huidige en toekomstige generaties. Om die reden verdienen groen, natuur, recreatie en duurzaamheid een duidelijke plaats in het nieuwe coalitieakkoord.

Duurzaamheid gaat daarbij niet alleen over grote klimaatdoelstellingen, maar juist ook over concrete keuzes, die effect hebben op het dagelijkse leven van onze inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. Mijn fractie denkt daarbij aan concrete afspraken over energiebesparing, verduurzaming van woningen, de inclusieve energietransitie, klimaatadaptatie en een openbare ruimte die beter bestand is tegen hitte en extreme neerslag. Dit alles met oog voor haalbaarheid en betaalbaarheid.

Ook blijven wij investeren in meer groen in onze wijken, biodiversiteit en een klimaatbestendige openbare ruimte. Groen is niet alleen belangrijk voor natuur en klimaat, maar draagt ook bij aan gezondheid, ontmoeting, recreatie en de leefbaarheid van onze gemeente.

Voor Vlietland-Noord geldt dat de maatschappelijke en bestuurlijke discussie inmiddels lange tijd voortduurt. Tegelijkertijd laat het zien hoe belangrijk het is dat we zorgvuldig omgaan met grote ruimtelijke en maatschappelijke opgaven. Juist daarom is het van belang om niet opnieuw vanuit ingenomen posities tegenover elkaar te blijven te staan, maar ruimte te creëren voor een zorgvuldige en onafhankelijke blik op het dossier en de mogelijke toekomstscenario's. Voor mijn fractie blijft het uitgangspunt dat we uiterst zorgvuldig omgaan met de schaarse natuur- en recreatiegebieden, die er in onze gemeente zijn. Vlietland is van grote waarde voor onze inwoners en de inwoners in de regio. Daarbij moeten alle relevante belangen in samenhang worden gezien: natuur en landschap, recreatie en toegankelijkheid, maatschappelijke belangen, gemaakte afspraken en de bestuurlijke en juridische

realiteit. Wat mijn fractie betreft, verdient een dergelijk complex dossier een aanpak gericht op het herstellen van vertrouwen en het vinden van een toekomstbestendige oplossing. En die op een zo breed mogelijk draagvlak kan rekenen. Dat vraagt om zorgvuldigheid, transparantie en de bereidheid om verschillende oplossingsrichtingen serieus te onderzoeken. Het uiteindelijke uitgangspunt moet zijn dat Vlietland-Noord ook in de toekomst toegankelijk blijft voor de inwoners van Leidschendam-Voorburg én de regio.

g. Inclusie en een gemeente waarin iedereen meetelt, ook nieuwkomers

Leidschendam-Voorburg moet een gemeente zijn, waarin iedereen zich thuis en veilig kan voelen, ongeacht achtergrond, inkomen, afkomst, religie, seksuele geaardheid, mentale of fysieke uitdaging. Gelijke behandeling en gelijke kansen zijn zichtbaar onderdeel van niet alleen het gemeentelijk beleid, maar ook in de gemeentelijke organisatie.

Ook heeft Leidschendam-Voorburg een verantwoordelijkheid als het gaat om de opvang van vluchtelingen, asielzoekers en statushouders, conform de Spreidingswet.

Die verantwoordelijkheid moeten we nemen, maar wel op een manier die zorgvuldig is georganiseerd. Dat betekent aandacht voor draagkracht, goede communicatie met omwonenden, voldoende voorzieningen en bovenal goede integratie.

Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk kunnen deelnemen aan onze samenleving. Werk, onderwijs, taal en ontmoeting zijn daarbij essentieel. Voor mijn fractie is het belangrijk dat dit onderwerp niet uitsluitend wordt benaderd als een bestuurlijke opgave, maar ook als een maatschappelijke verantwoordelijkheid.

2. Wat is de voorkeur van uw fractie in de samenwerking van partijen in de nieuwe coalitie?

Gezien de lange formatieperiode, waar we ons in bevinden en het feit dat we nu in een derde formatiepoging zitten, is de tijd niet onze beste vriend. Dat legt druk op deze formatiepoging. Daarnaast lijken onderlinge relaties in de gemeenteraad, zowel tussen fracties als binnen fracties, behoorlijk onder druk te staan. Om deze reden zal vanuit mijn fractie geen uitspraak worden gedaan over mogelijke combinaties voor een nieuw te vormen collegebestuur, maar formuleer ik graag mijn visie op een nieuw collegebestuur.

Wat voor mijn fractie van belang is, is dat er een coalitie komt, die stabiel is en inhoudelijk samenhangend. Een coalitie waar partijen elkaar niet uitsluitend vinden in bestuurlijke noodzaak, maar ook in een gezamenlijke visie op de toekomst van Leidschendam-Voorburg, die verder rijkt dan de komende 3,5 jaar.

Voor mijn fractie is het daarbij belangrijk dat een nieuwe coalitie breed genoeg is om stabiel te kunnen besturen, maar tegelijkertijd niet zo breed dat er geen inhoudelijke keuzes worden gemaakt. Daarbij geloof ik in een samenwerking, waarin partijen bereid zijn elkaar ruimte te geven, verschillen bespreekbaar te maken en gezamenlijk verantwoordelijkheid te dragen. Mijn fractie zou daarbij graag zien dat er niet alleen wordt gekeken naar de omvang van fracties, maar vooral ook naar de bereidheid om constructief samen te werken.

Het zal u wellicht niet verbazen dat mijn fractie een coalitie 'over progressief' als de meest kansrijke ziet.

3. Zijn er voor uw fractie eventuele blokkades voor de samenwerking met andere partijen?

Voor mijn fractie staat de inhoud voorop. Blokkades voor samenwerking met andere partijen ziet mijn fractie op inhoud niet. Echter zijn er wel een aantal duidelijke grenzen aan wat voor mijn fractie een geloofwaardige samenwerking mogelijk maakt: respect voor de democratische rechtsstaat, gelijke behandeling van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties en de bereidheid om verantwoordelijkheid te nemen voor maatschappelijke vraagstukken, ook als het lastig wordt.

Wanneer standpunten of politieke keuzes fundamenteel botsen met de uitgangspunten van sociale rechtvaardigheid, inclusie, bescherming van kwetsbare inwoners en een groene en duurzame leefomgeving kan samenwerking wel ingewikkeld worden.

Het uitgangspunt vanuit mijn fractie is niet: met wie kan niet worden samengewerkt? Maar vooral: Welke partijen zijn bereid om samen verantwoordelijkheid te nemen voor een sociaal, groen, leefbaar en inclusief Leidschendam-Voorburg?

4. Zijn er andere factoren, zoals de politieke cultuur binnen de gemeenteraad, die de samenwerking zouden kunnen belemmeren?

Er lijken verschuivingen in de gemeenteraad te zijn als het gaat om vertrouwen, onderlinge verhoudingen en de wijze waarop partijen met elkaar omgaan, zowel in negatieve als in positieve zin. Er zijn mensen vertrokken uit de raad en personen afgesplitst in nieuwe fracties. Dit zal uiteraard invloed hebben op het functioneren van de gemeenteraad en het gemeentebestuur. Tegelijkertijd hebben drie eenpersoonsfracties zich ook verenigd in de 'alliantie'. Een nieuwe start vraagt om deze reden ook dat we goed kijken naar de manier waarop we in deze gemeenteraad politiek bedrijven. Daarbij moet ruimte zijn voor verschil van mening op basis van inhoud. Echter mogen die niet leiden tot persoonlijke verhoudingen, die samenwerking onmogelijk maakt. Politiek mag scherp zijn op de inhoud, maar moet zorgvuldig en respectvol blijven in de omgang met elkaar. Op deze manier kunnen inwoners het vertrouwen in de lokale politiek weer terugkrijgen.

5. Waaraan zouden volgens uw fractie de inwoners van Leidschendam-Voorburg bij de start van een nieuwe coalitie moeten kunnen zien dat het belang van de inwoners van de gemeente is gediend?

Inwoners moeten vanaf het begin kunnen merken dat er een gemeentebestuur staat dat niet vooral bezig is met zichzelf, maar met de vraag wat inwoners nodig hebben. Dat begint al voor de start van een nieuwe coalitie. Inwoners, maar ook ondernemers en maatschappelijke organisaties moeten zich betrokken en gehoord voelen bij de totstandkoming van een nieuw coalitieakkoord. Dit kan, bijvoorbeeld, door raadplegingen, het organiseren van stadsgesprekken, het actief opvragen van inbreng en andere creatieve vormen, door de onderhandelende partijen. Inwoners moeten bij de start van een nieuwe coalitie zien dat er concrete verbeteringen voor hen worden gerealiseerd en dat hun inbreng van waarde is geweest daarin.

De kern ligt voor mijn fractie bij de vraag: Wordt een inwoner (ondernemer en maatschappelijke organisatie) hier daadwerkelijk beter van?

Als die vraag leidend is, ontstaat er een coalitie die niet alleen bestuurlijk functioneert, maar ook maatschappelijk betekenis heeft en publieke waarde creëert.

Afsluitend

Mijn fractie kijkt met belangstelling uit naar de verdere uitkomsten van uw formatieproces. Vanuit mijn fractie ben ik bereid om te werken aan oplossingen, die daadwerkelijk het verschil in het leven van onze inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties maken.

Sangita Paltansing
Fractie Paltansing